## به نام خدا

## راهنمایی مجموعه تمارین نظریه اعداد جلسه هشتم دوره تابستانی ۱۴۰۱

## مبحث مانده و ناماندههای مربعی و قضیه تقابل درجه دوم

- ۱. ابتدا به عنوان یک لم ساده ثابت کنید برای هر p>3 مجموع ماندههای درجه دوم به پیمانه p بر p بخش پذیر است. سپس دقت کنید اگر مجموعههای A,B مجزا از هم باشند، مجموعه B باید همان مجموعه ناماندههای درجه دوم به پیمانه p باشد و در نتیجه مجموع اعضای B نیز باید بر p بخش پذیر باشد.
- ۲. ابتدا نشان دهید حالت  $\frac{p}{m}$  بدیهیست. بنابراین از آنجا که طبق اتحاد چاق و لاغر داریم  $r^7-1=(r-1)(r^6+r^5+r^4+r^3+r^2+r+1)$  می توانیم خوض کنیم  $r^7-1=(r-1)(r^6+r^5+r^4+r^3+r^2+r+1)$ . در نتیجه از خواص ماندههای مربعی داریم فرض کنیم  $r^7-1=(r^6+r^5+r^4+r^3+r^2+r+1)$ . در نتیجه از خواص ماندههای مربعی داریم داریم داریم داریم  $r^7-1=(r-1)(r^6+r^5+r^4+r^3+r^2+r+1)$  با استفاده از این نتیجه اثبات را کامل کنید.
- $p^n$  مشابه اثبات حالت n=1 عمل می کنیم و ثابت می کنیم اعداد طبیعی و متمایز  $p^n$  و متمایز  $q_1,\cdots,q_{\lfloor \frac{p^{n+1}-1}{2(p+1)}\rfloor+1}\in\mathbb{Z}_{p^n}$  موجودند به طوری که مربعات آنها به پیمانه  $p^n$  دو به دو  $p^n$  ا $p^n$  ا $p^n$  مشابه اثبات و همچنین هر مانده مربعی به پیمانه  $p^n$  همنهشت با حداقل یکی از این اعداد باشد. ابتدا شرط اول را بررسی می کنیم  $p^n$  ا $p^n$  و مربعات آنها فرض کنید بدون کم شدن از کلیت مسئله داشته باشیم  $p^n$  در نتیجه داریم  $p^n$  و میچنین فرض کنید بدون کم شدن از کلیت مسئله داشته باشیم  $p^n$  در نتیجه تنها یکی از  $p^n$  همچنین فرض کنید بدون کم شدن از کلیت مسئله داشته باشیم  $p^n$  در نتیجه تنها یکی از  $p^n$  همچنیز راست که متناظر با مانده درجه دوم  $p^n$  المانده درجه دوم  $p^n$  و اول است. در غیر این صورت  $p^n$  و  $p^n$  به نبراین کافیست این شرط را صوفاً در همین حالت خاص بررسی کنیم. حالتی که  $p^n$  و  $p^n$  و  $p^n$  و  $p^n$  و  $p^n$  را بررسی کنید و حداکثر مانده های درجه دوم در هر حالت را به دست آورده و حکم را نتیجه بگیرید.
- n ابتدا فرض کنید  $p_k^{\alpha_k}$  ابتدا از خواص ماندههای مربعی داریم:  $\mathbb{Q}=\{q_i\mid 2\nmid \nu_{q_i}(n)\}$  حال تعریف کنید کنید کنید اگر  $(\frac{n}{p})=\prod_{i=1}^k\left(\frac{p_i}{p}\right)^{\alpha_i}$  دقت کنید اگر  $(\frac{n}{p})=\prod_{i=1}^k\left(\frac{n}{p}\right)$  با استفاده از قانون تقابل درجه دوم و قضیه دیریشله اثبات مسئله را کامل کنید. مربع کامل نباشد،  $\mathbb{Q}$  ناتهی است. حال واضح است که  $(\frac{n}{p})=\prod_{q\in\mathbb{Q}}\left(\frac{n}{q}\right)$  با استفاده از قانون تقابل درجه دوم و قضیه دیریشله اثبات مسئله را کامل کنید.
- p=qa+r موجودند به طوری که q>0 و همچنین q>0 و موجودند به طوری که q>0 و همچنین q>0 و همچنین q>0 و اضح است که q>0 و اصح الماده درجه دوم به پیمانه q>0 و در نتیجه واحم و با توجه به ایند و در و در نتیجه و با توجه و با توجه و در و با توجه و با تو
- $p = a^2 2ab + b^2 \iff 4p = 4a^2 4ab + 4b^2 = (2a b)^2 + 3b^2$  حال ابتدا ثابت  $p = a^2 2ab + b^2 \iff 4p = 4a^2 4ab + 4b^2 = (2a b)^2 + 3b^2$  حال کافیست جوابی کنید می توان بدون کم شدن از کلیت مسئله فرض کرد b فرد است. سپس دقت کنید برای هر d فرد واضح است  $2a^2 + 3b^2 = 2ab$  باشد.  $2a^2 + 3b^2 = 2ab$  برای رابطه عاد کردن  $2a^2 + 3b^2 = 2ab$  بیابیم به طوری که  $2a^2 + 3b^2 = 2ab$  با ضرب این عبارت در سمت راست رابطه عاد کردن داریم :  $2a^2 + 3b^2 = 2ab$  با بتدا ثابت کنید  $2a^2 + 3b^2 = 2ab$  و نتیجه خواهد شد که  $2a^2 + 3b^2 = 2ab$  موجود است به طوری که  $2a^2 + 3b^2 = 2ab$  و نتیجه خواهد شد که  $2a^2 + 3b^2 = 2ab$  با ضرب این عبارت در سمت راست رابطه عاد کردن داریم :  $2a^2 + 3b^2 = 2ab^2 = 2ab^2$
- $\mathbb{C} = \{p-a \mid a \in \mathbb{B}\}$  مجموعه وی  $\mathbb{B} = \{a \mid \frac{p+1}{2} \leq a < p, \left(\frac{a}{p}\right) = 1\}$  و  $\mathbb{A} = \{a \mid 0 < a \leq \frac{p-1}{2}, \left(\frac{a}{p}\right) = 1\}$  مجموعه کنید  $\mathbb{B} = \{a \mid 0 < a \leq \frac{p-1}{2}, \left(\frac{a}{p}\right) = 1\}$  و  $\mathbb{A} = \{a \mid 0 < a \leq \frac{p-1}{2}, \left(\frac{a}{p}\right) = 1\}$  بر مجموعه  $\mathbb{A}$  کاملاً مجزا هستند. از طرفی بدیهیست که مجموعه  $\mathbb{A}$  نیز مجزا هستند و اجتماع آنها برابر مجموعه مانده های درجه دوم به پیمانه p مانده و است که دقیقاً p عضو ناصفر دارد. بنابراین اجتماع مجموعه های  $\mathbb{A}$  همان مجموعه  $\mathbb{A}$  همان مجموعه  $\mathbb{A}$  است. از خواص مانده های درجه دوم می دانیم  $\mathbb{A}$  بنابراین مجموعه های  $\mathbb{A}$  و آبسته به زوجیت  $\mathbb{A}$  تعدادی مانده و نامانده مربعی به پیمانه  $\mathbb{A}$  را نمایش می دهند. با ادامه استدلال، اثبات را تکمیل کنید.
- ابتدا واضح است که کافیست مسئله را برای حالتهایی که m توانی از یک عدد اول است حل کنیم و مابقی راه حل با استفاده از قضیه باقیمانده چینی تکمیل خواهد شد. فرض کنید m ابتدا واضح است که کنید طبق خواص ماندههای مربعی m توانی از یک عدد اول است حل کنیم و مابقی راه حل با استفاده از این نتیجه بگیرید مسئله در حالتی که n فرد باشد بدیهیست. در حالتی  $m = p^{\alpha}$  که m وقع باشد فرض کنید m و میمانه m باشد و همچنین m باشد و می خواص ریشه اولیه داریم و بیمانه m باشد و می بیمانه m باشد و می با به بیمانه m با باشد و می بیمانه m با باشد و می با بیمانه m با بیمانه m
- ور حالات p=2,p=3 را جداگانه بررسی کنید. برای p>3 چون p>3 چون  $\gcd(3,p)=1$  برقرار است، میتوان مقدار p=2,p=3 را یافت به طوری که p>3 در نتیجه هالات ورا عامل کنید. برای کنید.  $\left(\frac{n}{p}\right)=\left(\frac{4n}{p}\right)=\left(\frac{n+k}{p}\right)$

۱۰. ابتدا با ایدهای مشابه مسئله شماره ۳ مجموعه تمارین مرتبه، ثابت کنید  $5^m-1=5$  با توان ۲ دارد و  $5^m-1=4q_1\cdots q_k$  ,  $5^m-1=2(q_1-1)\cdots (q_k-1)\cdots (q_k-1)$  با توان ۲ دارد و بقیه عوامل آن با توان ۱ ظاهر خواهند شد. (چرا؟) در نتیجه می توان نوشت  $5^m-1=4q_1\cdots q_k$  ,  $5^m-1=2(q_1-1)\cdots (q_k-1)\cdots (q_k-1)\cdots (q_k-1)$  با استفاده از قانون تقابل درجه دوم از این می توان ابتدا ثابت کنید  $5^m-1=1$  بنابراین تمام عوامل اول  $5^m-1=1$  به پیمانه ۵ همنهشت با ۴ هستند. (چرا؟) در نتیجه می توان گفت  $5^m-1=1$  فرض کنید  $5^m-1=1$  با استفاده از رابطه دوم به تناقض برسید. (بطه اول تیجه می شود  $5^m-1=1$  فرض کنید  $5^m-1=1$  با استفاده از رابطه دوم به تناقض برسید.

۱۱. ابتدا دقت كنيد كافيست ثابت كنيد:

$$p \nmid \sum_{1 \le x_i \le p-1} \left( 1 - ({x_1}^4 + {x_2}^4 + {x_3}^4 + {x_4}^4)^{p-1} \right) = (p-1)^4 - \sum_{1 \le x_i \le p-1} \left( \sum_{\substack{t_1 + t_2 + t_3 + t_4 = p-1 \\ 0 \le t_1, t_2, t_3, t_4 \le p-1}} {p-1 \choose t_1, t_2, t_3, t_4} \right) x_1^{4t_1} x_2^{4t_2} x_3^{4t_3} x_4^{4t_4} \right)$$

با استدلالی شمارشی ثابت کنید 
$$\sum_{1 \leq x_i \leq p-1} x_1^{4t_1} x_2^{4t_2} x_3^{4t_3} x_4^{4t_4} \pmod{p}$$
 و سعی کنید مقدار  $\sum_{1 \leq x_i \leq p-1} t_{i,t_2,t_3,t_4} = \binom{p-1}{t_1,t_2,t_3,t_4} = \binom{p+2}{3}$  را محاسبه کنید.

۱۲. ابتدا به عنوان یک لم کنید اعداد به فرم 1+1 نمی توانند عامل اولی به فرم 1+1 داری به فرم 1+1 داشته باشند. در راستای بهبود این نتیجه ثابت کنید در صورت فرد بودن n این عدد هیچ عامل اولی به فرم  $1+1=(2+1)(2^2-2+1)\cdots(2^{2\times3^n-1}-2^{3^n-1}+1)$  : n>2 در این صورت خواهیم داشت : n>2 در این صورت خواهیم داشت : n>2 داریم عرفت و به خرم و برای هر n>2 داریم عرفت و برای هر n>3 داریم عرفت و برای هر n>3 داریم : n>3 داریم : n>3 داریم و برای هر n>3 داریم و برای می و برای می و برای می و برای می و برای و بر

۱۳. فرض کنید  $k=rac{p-1}{4}$  ابتدا به عنوان یک لم ساده ثابت کنید تعداد ماندههای مربعی زوج و فرد و تعداد ناماندههای مربعی زوج و فرد همگی برابر با k هستند. تعریف کنید :

$$\mathbb{A} = \{a^2 \mid 1 \leq a \leq \frac{p-1}{2}, 2 \mid a\}, \mathbb{B} = \{a^2 \mid 1 \leq a \leq \frac{p-1}{2}, 2 \nmid a\}$$

$$\mathbb{C} = \{ a \mid 1 \leq a \leq p-1, a \not\in \mathbb{A} \cup \mathbb{B}, 2 \mid a \}, \mathbb{D} = \{ a \mid 1 \leq a \leq p-1, a \not\in \mathbb{A} \cup \mathbb{B}, 2 \nmid a \}$$

در این صورت ادعا می کنیم مجموعههای  $\mathbb{C}, \mathbb{A} \cup \mathbb{C}, \mathbb{A} \cup \mathbb{C}$  در تمامی شرایط مسئله صادقند. برای اثبات، دقت کنید مجموعه  $\mathbb{B} \cup \mathbb{C}, \mathbb{A} \cup \mathbb{D}$  در تمامی شرایط مسئله صادقند. برای اثبات، دقت کنید مجموعه است. در نتیجه داریم : ماندههای درجه دوم زوج به پیمانه p در بازه  $\mathbb{C}, \mathbb{C}, \mathbb{C}$  هستند. از طرفی می دانیم مجوعه  $\mathbb{C}$ 

$$2^{2k}\prod_{a\in\mathbb{A}}a\cdot\prod_{b\in\mathbb{B}}b=\prod_{b\in\mathbb{B}}(p-b)(p+b)=\prod_{b\in\mathbb{B}}(p^2-b^2)\stackrel{p^3}{\equiv}\left(\prod_{b\in\mathbb{B}}b^2\right)\cdot\left(p^2\sum_{b\in\mathbb{B}}\frac{1}{b^2}-1\right)$$

در پایان نتیجه زیر را ثابت کرده و با روندی مشابه نتایج مشابهی برای مجموعه های  $\mathbb{C},\mathbb{D}$  گرفته و اثبات ادعا را کامل کنید.

$$\sum b \in \mathbb{B} \frac{1}{b^2} \stackrel{p}{=} \sum_{a \in \mathbb{A}} \frac{1}{a^2} \quad , \quad \sum_{b \in \mathbb{B}} \frac{1}{b^2} + \sum_{a \in \mathbb{A}} \frac{1}{a^2} \stackrel{p}{=} \sum_{b \in \mathbb{B}} b^2 + \sum_{a \in \mathbb{A}} a^2 \stackrel{p}{=} 0$$

. (ابتدا فرض کنید  $z=e^{\frac{2\pi i}{p}\cdot k}$  که در آن  $\gcd(k,p)=1$  . ول با توجه به خواص ماندههای مربعی، داریم:  $\gcd(k,p)=1$  . که در آن  $\gcd(k,p)=1$  . ول برای نوشتن  $\gcd(k,p)=1$  . ول برای برای نوشتن  $\gcd(k,p)=1$  . ول برای نو

۱۵. برای اثبات قسمت اول، از پیمانه کسری استفاده می کنیم:

$$\sum_{a=1}^{p-2} \left( \frac{a(a+1)}{p} \right) = \sum_{a=1}^{p-2} \left( \frac{\frac{a(a+1)}{a^2}}{p} \right) = \sum_{a=1}^{p-2} \left( \frac{\frac{a+1}{a}}{p} \right) = \sum_{a=1}^{p-2} \left( \frac{1+a^{-1}}{p} \right) = \sum_{a=1}^{p-2} \left( \frac{1+a}{p} \right) = \sum_{a=1}^{p-2} \left( \frac{a}{p} \right) = -1$$

برای قسمت دوم ابتدا با استفاده از ریشه اولیه ثابت کنید برای هر  $p = k + 1^k + \cdots + (p-1)^k$  داریم :

$$\sum_{i=0}^{p-1} \left( \frac{i^2 + a}{p} \right) = \sum_{i=0}^{p-1} (i^2 + a)^{\frac{p-1}{2}} \stackrel{p}{\equiv} \sum_{i=0}^{p-1} i^{p-1} + pa^{\frac{p-1}{2}} \stackrel{p}{\equiv} p - 1 \stackrel{p}{\equiv} -1$$

در قسمت سوم، فرض کنید  $aa^* \stackrel{p}{\equiv} 1$  باشد. با ضرب  $\left(rac{a^*}{p}
ight)$  در طرفین، مسئله را به حالت اول تقلیل داده و مشابه روند راه حل قسمت اول، اثبات را کامل کنید.

۱۶. برای هر  $n \in \mathbb{N}$  که  $\gcd(p,n) = 1: f(p,n) \geq 0$  تعریف کنید  $\gcd(p,n) = \sum_{d \mid n} \left(\frac{d}{p}\right)$  تعریف کنید  $\gcd(p,n) = 1: f(p,n) = 2$ . به عنوان یک لم پرکاربرد ثابت کنید  $\gcd(p,n) = 1: f(p,n) \geq 0$  که عنول کنید و اثبات را کامل کنید. حالت تساوی تنها زمانی رخ می دهد که  $\gcd(p,n) = 1: f(p,n) = 2$  و توان  $\gcd(p,n) = 2$  در تجزیه  $\gcd(p,n) = 2$  فرد باشد. حال سعی کنید جملهای با این خاصیت در چندجملهای داده شده بیابید و اثبات را کامل کنید.

۱۷. ابتدا واضح است که  $\frac{4}{8}$   $\frac{4}{8}$  و بنابراین  $\frac{4}{8}$  درای عامل اولی به فرم  $\frac{4}{8}$  است. طبق قضیه کریسمس فرما، اگر n, n هر دو زوج باشند، چون  $\frac{4}{8}$   $\frac{4}{8}$  بنیجه میشود که  $\frac{4}{8}$  و بنابراین  $\frac{4}{8}$  در صورتی که این ممکن نیست زیرا  $\frac{4}{8}$  و  $\frac{4}{8}$  و بین میکن نیست زیرا  $\frac{4}{8}$  و بین میکن زوج و دیگری فرد باشد. (فرضاً  $\frac{4}{8}$   $\frac{4}{8}$  و راین صورت داریم:  $\frac{4}{8}$  و راین صورت طبق و نماد مربعی و نماد و مداریم:  $\frac{4}{8}$  و راین صورت طبق روابط ماندههای مربعی و نماد و باشد.  $\frac{4}{8}$  و راین رابطه نیز به تناقض رسیده و اثبات را کامل کنید.  $\frac{4}{8}$ 

## تمرينات اضافه

۱. مجدداً با مشاهدات اولیه حل را آغاز می کنیم. با استفاده از قضیه فرما می توان نتیجه گرفت: (حالات خاص را بررسی کنید)

$$x^{p} \stackrel{p}{\equiv} x, 2^{p} \stackrel{2}{\equiv} 2 \implies x + 2 \stackrel{p}{\equiv} x^{p} + 2^{p} = p^{2} + y^{2} \stackrel{p}{\equiv} y^{2} \implies \left(\frac{x + 2}{p}\right) = 1$$

از طرف دیگر بدیهیست که x,y غیر هم زوجیتند. حالت فرد بودن y را رد کنید. در حالتی که y مقداری زوج است، ثابت کنید  $\frac{4}{2}$  3. در نتیجه x,y غیر هم زوجیتند. حالت فرد بودن y را رد کنید. در حالتی که y مقداری زوج است، ثابت کنید x غیر هم زوجیتند. حالت فرد بودن y را رد کنید. در تابع استفاده از این x خود داریم x با استفاده از این x خود داریم x با استفاده از این استفاده از این x از خود با استفاده از این استفاده این استفاده از این استفاده این استفاده این استفاده این استفاده از این استفاده این استفاده این استفاده این استفاده این استفاد از این استفاد این استفاد از این استفاد از این استفاد ای

n=a عددی اول و دلخواه باشد. طبق شرط اول مسئله، مقدار طبیعی  $a\in\mathbb{N}$  موجود است که  $p\in\mathbb{P}$  عال در شرط دوم مسئله قرار می دهیم  $p\in\mathbb{P}$  عددی اول و دلخواه باشد. طبق شرط اول مسئله، مقدار طبیعی  $p=a^2$  موجود است که  $p=a^2+p^2$  عددی اول و دلخواه باشد. طبق شرط این رابطه به پیمانه  $p=a^2+p^2$  در نتیجه اگر  $p=a^2+p^2$  را در نظر گرفتن دو طرف این شرط برقرار نباشد. (طبق خواص ماندههای مربعی، کافیست مقادیر p=8k+3 را در نظر بگیریم) در نتیجه اگر p=8k+3 مقدار  $p=a^2+p^2$  را طوری انتخاب کنید که این شرط برقرار نباشد. (طبق خواص ماندههای مربعی، کافیست مقادیر p=8k+3 را در نظر بگیریم) در نتیجه اگر  $p=a^2+p^2$  فرض کنید  $p=a^2+p^2$  در این صورت طبق شرط سوم مسئله  $p=a^2+p^2$  فرض کنید  $p=a^2+p^2$  می خواص کنید.  $p=a^2+p^2$  مسئله داریم  $p=a^2+p^2$  مسئله داریم  $p=a^2+p^2$  و نتیجه بگیرید برای  $p=a^2+p^2$  به اندازه کافی بزرگ،  $p=a^2+p^2$  و اثبات را کامل کنید.

2ai+b با ضرب دو طرف در  $\sum_{i=0}^{p-1} \left(\frac{4a^2i^2+4abi+4ac}{p}\right) = \sum_{i=0}^{p-1} \left(\frac{(2ai+b)^2-(b^2-4ac)}{p}\right) :$  عال توجه کنید اعداد به فرم  $\left(\frac{4a}{p}\right) = \left(\frac{a}{p}\right)$  عال توجه کنید اعداد به فرم  $\left(\frac{4a}{p}\right) = \left(\frac{a}{p}\right)$  عام ماندهها به پیمانه p را پوشش می دهند و اثبات را با استفاده از مسئله ۱۶ کامل کنید.  $f(x)^{\frac{p-1}{2}} = a_0 + a_1x + \dots + a_{\frac{p-1}{2}k}x^{\frac{p-1}{2}k}$  به عنوان یک تعمیم قوی، ثابت کنید اگر p یک چندجملهای از درجه p باشد و همچنین p باشد و همچنین p آنگاه :

$$\sum_{x=0}^{p-1} \left( \frac{f(x)}{p} \right) \stackrel{p}{\equiv} - \left( a_{p-1} + a_{2(p-1)} + \dots + a_{\lfloor \frac{k}{2} \rfloor (p-1)} \right)$$

۴. با یک رویکرد شمارشی داریم :  $\left|\left\{n\mid\left(\frac{n}{p}\right)=1,\left(\frac{n+1}{p}\right)=-1\right\}\right|=rac{-1}{4}\sum_{i=0}^{p-1}\left(rac{i}{p}+1
ight)\cdot\left(rac{i+1}{p}-1
ight)$  . این مجموع را با اتحادهای ارائه شده به دست آورید.

: کنید کافیست ثابت کنیم  $K(p,a)^2+K(p,b)^2=4$  مساده ثابت کنید کافیست ثابت کنیم شده ثابت کنید . $\Delta$ 

$$\begin{split} \frac{p-1}{2} \left( K(p,a)^2 + K(p,b)^2 \right) &= \sum_{n=1}^{p-1} K(p,n)^2 = \sum_{n=0}^{p-1} K(p,n)^2 = \sum_{n=0}^{p-1} \left( \sum_{0 \leq x,y \leq p-1} \left( \frac{xy(x^2+n)(y^2+n)}{p} \right) \right) \\ &= \sum_{0 \leq x,y \leq p-1} \left( \frac{xy}{p} \right) \sum_{n=0}^{p-1} \left( \frac{(n+x^2)(n+y^2)}{p} \right) \end{split}$$

با استفاده از مسئله قبل، مجموع اخیر را محاسبه کرده و با تکمیل جزئیات اثبات را کامل کنید. حکم را مشابه مسئله قبل به چندجملهای های دیگر تعمیم دهید.